

ПРЕДЛОЗИ АМАНДМАНА

на Закон о азилу и привременој заштити

Аутономни женски центар
Београд, децембар 2017. године

Projekat finansira
Evropska unija

Аутономни женски центар, у складу са својим залагањима на успостављању што адекватнијег институционалног система заштите жена мигранткиња, је израдило предлоге за измене и допуне Предлога Закона о азилу и привременој заштити.

Приликом формулисања предлога и коментара руководиле смо се:

- » двадесетчетворогодишњим искуством у раду са женама жртвама насиља у породици, женама жртвама вишеструке дискриминације и сиромашним женама и њиховом децом;
- » ратификованом Конвенцијом Уједињених нација о елиминацији свих облика дискриминације жена;
- » Општом препоруком УН Комитета за елиминацију свих облика дискриминације жена бр. 32 о родној димензији избегличког статуса, азила, националности и апатридији жена;¹
- » ратификованом Конвенцијом Савета Европе о превенцији и борби против насиља над женама и насиља у породици (тзв. Истанбулска конвенција);²
- » Смерницама УНХЦР-а које се односе на доделу међународне заштите у случајевима родно заснованог прогона;³
- » Директивом 2013/32/ЕУ Европског парламента и већа од 26. 6. 2013. о заједничким поступцима за признавање и одузимање међународне заштите (преиначена);⁴
- » Директивом 2013/33/ЕУ Европског парламента и већа од 26. 6. 2013. о утврђивању стандарда за прихват подносилаца захтева за међународну заштиту (преиначена);⁵
- » Општим протоколом о поступању и сарадњи установа, органа и организација у ситуацијама насиља над женама у породици и у партнерским односима
- » и другим релевантним документима Уједињених нација, Европске уније и Савета Европе, као и важећим законима и подзаконским актима Републике Србије.

Ауторке:

Вања Мацановић

Дијана Малбаша

Израду амандмана подржала је Европска унија својим програмом „Инструмент за цивилно друштво“ (Civil Society Facility) у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА). За садржај ових амандмана искључиво је одговоран предлагач, а изнети ставови не представљају нужно и ставове Европске уније.

1 Доступна само на енглеском језику на сајту УН Комитета за елиминацију свих облика дискриминације жена:
<<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/627/90/PDF/N1462790.pdf?OpenElement>>

2 Службени гласник Републике Србије – *Међународни уговори*, бр. 12/2013

3 UNHCR Guidelines for international protection, Gender-Related Persecution within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 2002.

4 <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=en>>

5 <<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0033&from=EN>>

ПРЕДЛОЗИ АМАНДМАНА

Члан 2

Предлажемо измену ст. 1, тач. 6 тако да се после речи пола, додају речи: *рода, родног идентитета*.

Предлажемо да се у ст. 1 дода тач. 16 како следи:

16) *задржавање или ограничење кретања значи задржавање подносиоца захтева на одређеном месту на коме је подносиоцу захтева ускраћена слобода кретања.*

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сматрамо да дефиниције и појмови у свим члановима закона морају бити уједначени, у складу са нашим предлозима за измене чл. 6 и чл. 24 Предлога закона и датим образложењима.

Сматрамо да дефиниција основних појмова мора да садржи и дефиницију задржавања (на енглеском *detention*), у складу са дефиницијом датом у чл. 2, ст. 1, тач. х Директиве 2013/33/ЕУ са којом се врши усклађивање, а која је у Предлогу закона, у чл. 77, наведена као ограничење кретања.

Члан 6

Предлажемо измену ст. 1 тако да се после речи пола, додају речи: *рода, родног идентитета*.

Предлажемо измену ст. 3 тако да се после речи кажњавању додаје *или насиљу у породици и другим облицима родно заснованог насиља*.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сматрамо да све дефиниције и појмови у члановима закона морају бити уједначени. Ако је у члану 7 предлога Закона наведено да је забрањена дискриминација и по основу рода и родног идентитета, онда и забрана протеривања мора бити забрањена на основу истих основа које представљају основе за дискриминацију.

Такође, сматрамо да овај члан мора бити усклађен са чланом 10 предлога Закона, у коме је наведено да ће процена најбољег интереса малолетног лица уважити и чињеницу да ли постоји сумња да је малолетно лице било жртва трговине људима или насиља у породици или других облика родно заснованог насиља.

Подсећамо да је Комитет Уједињених нација за елиминацију свих облика дискриминације жена 2014. године усвојио Општу препоруку бр. 32 о родној димензији избегличког статуса, азила, националности и апатридији жена.⁶ Општа препорука представља појашњење и тумачење Конвенције о елиминацији свих облика дискриминације жена, коју је држава Србија ратификовала и према којој извештава о напретку на сваких 4 до 5 година.

⁶ Доступна само на енглеском језику на сајту УН Комитета за елиминацију свих облика дискриминације жена:
<<https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N14/627/90/PDF/N1462790.pdf?OpenElement>>

У параграфу 15 Опште препоруке 32 Комитет је навео да државе морају да уваже да постоје родно засновани облици прогона, прогони који су усмерени против жена због тога што су жене, односно они који погађају жене диспропорционално,⁷ а које доживљавају жене које имају статус избеглица или тражитељки азила. У родно засновани прогон спадају претња гениталним сакаћењем женских полних органа, склапање присилних/раних бракова, претња насиљем и/или такозвана „кривична дела из части“, трговина женама, бацање киселина на жене, силовање и други облици сексуалног насиља, озбиљни облици насиља у породици, постојање смртне казне или других облика физичких кажњавања жена као облик дискриминаторне судске праксе, принудна стерилизација, политички или религиозни прогон због заступања феминистичких или других ставова и прогон због одлуке да се жена не повргне родно заснованим друштвеним улогама и сл.

Не видимо разлог због ког као основ за прогон свих лица, а посебно жена, не би били наведени насиље у породици и други облици родно заснованог насиља, који запослени у Канцеларији за азил и другим институцијама неће сврстати под дефиницију мучења, нечовечног или понижавајућег поступања. Подсећамо да принцип *non-refoulement* представља основну компоненту азила и међународне заштите избеглица у складу са чл. 33 Конвенције о правима избеглица и да жене тражитељке азила имају право да се њихова права гарантована Конвенцијом о елиминацији свих облика дискриминације жена поштују када се налазе на територији и под привременом заштитом Републике Србије.

Члан 24

Предлажемо измену овог члана тако да се после речи пола, додају речи: *рода, родног идентитета*, и после речи уверења додаје: *или насиља у породици и других облика родно заснованог насиља*, тако да члан сада гласи:

Право на уточиште, односно статус избеглице одобрава се тражиоцу који се налази изван државе свог порекла или државе уобичајеног боравишта, а оправдано страхује од прогона због своје расе, пола, *рода, родног идентитета*, језика, вероисповести, националне припадности, припадности одређеној друштвеној групи или политичког уверења, *или насиља у породици и других облика родно заснованог насиља према женама*, а због чега не може или не жели да прихвати заштиту те државе.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Један део образложења за измене овог члана већ је написан у образложењима датим у предложеним изменама чланова 2 и 6.

Подсећамо и да су *Конвенцијом Савета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици*, коју је Република Србија ратификовала 31. 10. 2013. г., ставом 2 члана 60 државе уговорнице обавезане да обезбеде „родно осетљиво тумачење по сваком основу Конвенције, а у случајевима где се утврди да постоји страх од прогањања по једном или више ових основа, подносиоцима захтева биће одобрен избеглички статус“.

Директива 2011/95/ЕУ Европског парламента и Савета, која се односи на стандарде квалификације држављана трећих земаља и лица без држављанства за доделу међународне заштите, указује на потребу да се прогањање због „припадности одређеној социјалној групи“ сагледа из родне перспективе, односно да се доведе у везу са родом, родним идентитетом и сексуалном оријентацијом тражитеља азила. Ово је важно с обзиром на то да су одређени штетни обичаји и

⁷ Дефиниција дата у Општој препоруци УН Комитета за елиминацију свих облика дискриминације жена бр. 19 *Насиље према женама* (1992); прихваћена у Смерницама УНХЦР-а које се односе на доделу међународне заштите у случајевима родно заснованог прогона у контексту члана 1А (2) Конвенције о статусу избеглица из 1951. и Протокола из 1967. године.

праксе којима се наносе озбиљне повреде женама мотивисани „родом и родни идентитетом”, што се мора узети у обзир ако тражитељи азила услед тога осећају оправдани страх од прогањања.

У смерницама УНХЦР-а⁸ које се односе на доделу међународне заштите у случајевима родно заснованог прогона, у контексту члана 1А (2) Конвенције о статусу избеглица из 1951. и Протокола из 1967. године, наведено је да дефиницију избеглице треба тумачити из родне перспективе ради правилног одлучивања о захтевима за доделу избегличког статуса, те да је за разумевање родно заснованог насиља суштински значајно дефинисање и разликовање појмова „пол” и „род”. Према томе, иако „род” као такав није посебно наведен у дефиницији избеглице у Конвенцији о статусу избеглица, он може представљати основ прогона, а „заштита жена избеглица захтева не само родно сензитивно тумачење избегличког статуса већ и родно осетљиве процедуре одлучивања о дедели избегличког статуса”.⁹

С обзиром на то да је у чл. 28, ст. 2, тач. 1 предлога Закона наведено да дела прогона нарочито обхватају и дела родно заснованог насиља, потребно је у **појму избеглице „род” означити као основ по ком лице може бити изложено прогону**. Наиме, иако је у дефиницији појма избеглице наведено да лице може бити изложено прогону и по основу „пола”, подсећамо да „пол” и „род” нису синоними, односно да „пол” означава биолошке карактеристике неког лица, док „род” представља „друштвено одређене улоге, понашања, активности и атрибуте, које дато друштво сматра прикладним за жене и мушкарце”.¹⁰ Родне улоге у друштву последица су културе, обичаја, традиција и стереотипа и оне се углавном заснивају на инфериорности жена, те је насиље над женама последица оваквих негативних образаца. С обзиром на то да је „род” примарни мотив за насиље над женама, оно се мора сагледати из родне перспективе.

Стога, у складу са преузетим међународним обавезама и достигнутим стандардима поштовања људских права, потребно је „род” и „родни идентитет” експлицитно означити као разлог изложености прогону, а тиме и као основ доделе избегличког статуса.

У складу са горе наведеним, потребно је основ „рода” и „родног идентитета” имплементирати у **принцип забране протеривања и враћања**, који је прописан чл. 6, ст. 1 предлога Закона, с обзиром на то да Србију на ово обавезује и чл. 61, ст. 2 Конвенције СЕ који прописује обавезу примене овог принципа на жртве насиља над женама, односно на жртве родно заснованог насиља.

Такође, у складу са напред наведеним, а ради конхерентности одредаба Закона, потребно је приликом **дефинисања права на уточиште** „род” и „родни идентитет” означити као основ по коме лице може бити изложено прогону. У складу са наведеним предлогом треба изменити и значење појма „избеглице”, што је такође и у складу са чл. 28, ст. 2, тач 1 истог предлога Закона, у ком је родно засновано насиље посебно означено као једно од дела прогона.

Члан 13

Сматрамо да треба додати ставове 3 и 4 који гласе:

Бесплатна услуга превођења подразумева да ће сви обрасци и документа предвиђени овим законом бити штампани на српском језику, ћириличким и латиничким писмом, на енглеском и француском језику, и на језицима тражилаца азила за којим постоји највећа потреба превођења.

⁸ UNHCR Guidelines for international protection, Gender-Related Persecution within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 2002.

⁹ Summary Conclusions: gender-related persecution, *Expert roundtable organized by the United Nations High Commissioner for Refugees and the International Institute of Humanitarian Law*, San Remo, Italy, 6–8 September 2001.

¹⁰ Конвенција СЕ о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици, чл. 3.

Орган поступка је дужан да све одлуке предвиђене овим законом истовремено израђује на српском језику и на матерњем језику тражиоца азила или привремене заштите, односно на језику који разуме и на ком језику му је био обезбеђен превод током поступка.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сматрамо да је потребно унети предложене ставове овог члана како би се Предлог закона ускладио са одредбама члана 12 Директиве 2013/32/ЕУ и члана 8 Директиве 2013/33/ЕУ са којима се усклађује.

Још увек важећим чл. 2 Правилника о садржини и изгледу образаца захтева за азил и исправа које се могу издавати тражиоцима азила и лицима којима је одобрен азил или привремена заштита¹¹ прописано је да се образац захтева за азил штампа на српском језику, ћириличким писмом и на енглеском језику, као и да се садржина захтева усмено преводи на језик који тражилац азила разуме.

Имајући у виду да су званични језици Европске уније и Савета Европе енглески и француски језик, као и да се национална структура тражилаца азила мења током времена и у зависности од околности, сматрамо да обрасци и остала документа предвиђена законом морају бити штампани тако да већем броју лица омогућавају да их попуне сами, без преводаца којих тренутно нема довољно.

Истраживање о поступањима прекршајних судова у Србији¹² током 2015. г. у вези прекршајима незаконитог преласка државне границе и незаконитог боравка показало је да у највећем броју случајева странцима, учиниоцима прекршаја током поступка није био обезбеђен преводилац, при чему је навођено или да разумеју језик поступка или да ће своју одбрану дати на језику поступка (српском). На тај начин су страни држављани били онемогућени да поднесу жалбу на одлуку прекршајног суда, која је била израђивана само на српском језику, ћириличким писмом и као таква им уручивана. То што одлуке суда није превео судски тумач представља кршење основних људских права тражилаца азила, те сматрамо да је овај члан потребно допунити предложеним одредбама.

Члан 26

Сматрамо да у целом члану реч *починилац* треба заменити речју *учинилац*.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сматрамо да реч *учинилац* која се користи у Кривичном законнику (КЗ) мора бити коришћена и у свим осталим законима који се позивају на сходну примену КЗ, па и у овом.

¹¹ Службени гласник Републике Србије, бр. 53/2008.

¹² Истраживање урађено у оквиру коалиције преУговор под називом *Мигранти и мигранткиње у ирегуларном статусу у Републици Србији – актуелна питања и перспективе*. Београд, 2016: 31–37. <<http://www.preugovor.org/Prakticne-politike/1322/Migranti-i-migrantkinje-u-iregularnom-statusu-u.shtml>>

Члан 29

Сматрамо да у наслову члана и у целом члану реч *починилац* треба заменити речју *учинилац*.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сматрамо да реч *учинилац* која се користи у Кривичном законнику (КЗ) мора бити коришћена и у свим осталим законима који се позивају на сходну примену КЗ, па и у овом.

Члан 35

Сматрамо да је потребно изменити став 7 овог члана тако што би била додата реченица: *Привремено задржавање свих исправа и докумената не може трајати дужи од 24 часа.*

Сматрамо да је потребно изменити став 8 тако да уместо речи *приложи* стоје речи *да на увид*, тако да ова два става гласе:

Овлашћени полицијски службеник има право привременог задржавања свих исправа и докумената који могу бити од значаја у поступку азила, ако је то потребно, о чему се странцу издаје потврда. *Привремено задржавање свих исправа и докумената не може трајати дужи од 24 часа.*

Странац који поседује пасош, личну карту или други идентификациони документ, дозволу боравка, визу, извод из матичне књиге рођених, путну карту, односно другу исправу или какво писмено од значаја за поступак азила, дужан је да их *да на увид* приликом регистрације.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сматрамо да наведени ставови овог члана нису у складу са одредбом ст. 6 чл. 6 Директиве 2013/33/ЕУ са којом се усклађују, а која гласи:

Државе чланице не смеју подносиоце захтева оптеретити непотребном или неразумном документацијом или другим управним захтевима пре осигурања права на која имају право у складу с овом Директивом само зато што су подносиоци захтева за међународну заштиту.

Прво, сматрамо да привремено задржавање свих исправа и докумената странца који подноси захтев за азил у ситуацији када то привремено задржавање није временски ограничено представља непотребан и несразмеран управни захтев, због кога се ова одредба не може сматрати усклађеном са правним тековинама ЕУ и горе наведеном Директивом. Такође, овом одредбом се крше и основна начела Закона о општем управном поступку – начела законитости и предвидивости, начело сразмерности, начело заштите права странака и остваривања јавног интереса.

Друго, у складу са основним начелима Закона о општем управном поступку који је *lex generalis* овог закона, не видимо ниједан разлог због ког је предложено да странац који подноси захтев за азил прилаже своја лична документа само у оригиналу. Подсећамо да ст. 2, чл. 121 Закона о општем управном поступку даје могућност да *странке подносе исправу у оригиналу или микрофилмској или електронској копији или репродукцији копије, или у овереном или обичном препису*, те не видимо ниједан разлог због чега орган поступка не би лична документа странаца одмах копирао или скенирао уместо што би их задржао на неодређено време док одлучује о захтеву странца.

Члан 77

Предлажемо измену целог члана 77.

Предлажемо да се ставови 1 и 2 измене тако да гласе:

Кретање тражиоца може се ограничити решењем *суда на основу предлога* Канцеларије за азил када је то неопходно ради:

Кретање тражиоца може се ограничити решењем *суда на основу предлога* Канцеларије за азил и у случају непоштовања обавеза из члана 58, става 1, тач. 3), 7) и 9).

Предлажемо да се дода нови став 4 који гласи:

Судски поступак за ограничење кретања тражиоца азила водиће се у складу са одредбама Закона о прекршајима.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сматрамо да наведени ставови овог члана нису у складу са одредбом чл. 8 и 9 Директиве 2013/33/ЕУ са којом се усклађују, а који гласе:

Члан 8

Задржавање

1. Државе чланице не смеју задржати особу само зато што је подносилац захтева у складу с Директивом 2013/32/ЕУ Европског парламента и Већа од 26. 6. 2013. о заједничким поступцима за признавање и одузимање међународне заштите.
2. Када се покаже потребним, и на темељу појединачне оцене сваког случаја, државе чланице могу задржати подносиоца захтева ако се не могу применити друге мање присилне мере.
3. Подносилац захтева се може задржати само:
  - (а) да се утврди или провери његов идентитет или држављанство;
  - (б) да се одреде они елементи на којима се захтев за међународну заштиту темељи, а који се без задржавања не могу прибавити, посебно када постоји опасност од бега подносиоца захтева;
  - (ц) да се у оквиру поступка одлучи о праву подносиоца захтева да уђе на државно подручје;
  - (д) када је особа задржана због поступка враћања, у складу с Директивом 2008/115/ЕЗ Европског парламента и Већа од 16. 12.2008. о заједничким стандардима и поступцима у државама чланицама везаним за враћање држављана трећих земаља који незаконито бораве, да се припреми враћање и/или спроведе поступак удаљавања, те да дотична држава чланица на темељу објективних критеријума, укључујући и то да је подносилац захтева већ имао могућност да започне поступак за азил, може доказати да постоје оправдани разлози за претпоставку да особа подноси захтев за међународну заштиту само да одгоди или отежа извршење одлуке о враћању;
  - (е) када то захтева заштита националне сигурности или јавног реда;
  - (ф) у складу с чланом 28 Уредбе (ЕУ) бр. 604/2013 Европског парламента и Већа од 26. 6. 2013. о увођењу критеријума и механизма за утврђивање државе чланице одговорне за разматрање захтева за међународну заштиту, коју је у једној од држава чланица поднео држављанин треће земље или особа без држављанства.

Разлози за задржавање утврђују се националним правом.

4. Државе чланице осигуравају да су правила о алтернативама задржавању, као што су редовно јављање телима, давање финансијског јемства или обавеза боравка на одређеном месту, утврђена националним правом.

Члан 9**Јемства за задржане подносиоце захтева**

1. Подносилац захтева задржава се што је краће могуће и само тако дуго док важе разлози из члана 8, става 3. Управни поступци у вези с разлозима за задржавање из члана 8, става 3 извршавају се с дужном пажњом.

Кашњења управних поступака, која се не могу приписати подносиоцу захтева, не оправдавају наставак задржавања.

2. Задржавање подносиоца захтева у писаном облику одређују судска или управна тела. У налогу о задржавању наводе се стварни и правни разлози на којима се задржавање заснива.
3. Када задржавање налажу управна тела, државе чланице су дужне да осигурају брзо судско разматрање законитости задржавања, које се спроводи по службеној дужности и/или на захтев подносиоца захтева. Када се разматрање спроводи по службеној дужности, такво разматрање спроводи се што је пре могуће од почетка задржавања. Када се спроводи на захтев подносиоца захтева, спроводи се што је пре могуће након покретања одговарајућих поступака. У ту сврху државе чланице у националном праву дефинишу раздобље у оквиру ког се спроводи судско разматрање законитости задржавања по службеној дужности и/или судско разматрање на захтев подносиоца захтева.

Када се у оквиру судског разматрања докаже да је задржавање незаконито, предметни подносилац захтева одмах се ослобађа.

4. Задржани подносиоци захтева одмах се писаним путем, на језику који разумеју или се оправдано претпоставља да га разумеју, обавештавају о разлозима задржавања и поступцима утврђеним националним правом за оспоравање налога за задржавање, као и о могућности тражења бесплатне правне помоћи и заступања.
5. Задржавање у разумним временским размацима разматра судско тело по службеној дужности и/или на захтев предметног подносиоца захтева, посебно када задржавање дуже траје, када се појаве релевантне околности или су доступне нове информације које могу утицати на законитост задржавања.
6. Државе чланице у случају судског разматрања налога за задржавање из става 3 осигуравају да подносиоци захтева имају приступ бесплатној правној помоћи и заступању. То укључује барем припрему тражених докумената у овом поступку и учествовање у поступку пред судским телима у име подносиоца захтева.

Бесплатну правну помоћ и заступање осигуравају одговарајуће оспособљене особе које то могу обављати, или им је то допуштено у складу с националним правом, чији интереси нису или не би могли бити у супротности с интересима подносиоца захтева.

7. Државе чланице могу такође одлучити да се бесплатна правна помоћ и заступање одобри:

(а) само онима који немају довољно средстава и/или

(б) само путем услуга које осигуравају правни саветници или други саветници, који су у националном праву посебно одређени за помоћ подносиоцима захтева и њихово заступање.

8. Државе чланице такође могу:

(а) одредити новчана и/или временска ограничења за пружање бесплатне правне помоћи и заступања, под условом да се њима не ограничава приступ бесплатној правној помоћи и заступању;

(б) одредити да поступање према подносиоцима захтева, у вези с накнадама и другим трошковима, није повољнији од поступања које је уопштено намењен њиховим држављанима у стварима које се односе на правну помоћ.

9. Државе чланице могу захтевати да им се у целости или делимично врате средства за све одобрене трошкове ако и када се финансијски положај подносиоца захтева знатно побољша или ако је одлука о одобрењу таквих трошкова донесена на основу неистинитих информација, које је дао подносилац захтева.

10. Поступци за приступ правној помоћи и заступању утврђују се у националном праву.

Управни органи које наводи Директива су, у многим државама Европске уније, органи који имају улогу наших судова за прекршаје, те у том контексту не можемо прихватити да и у Србији надлежност за одлучивање о ограничавању права кретања буде у надлежности Управног органа.

Било какво ограничење слободe, па макар то било и ограничење права кретања, може се ограничити само одлуком полиције, тужилаштва или суда. Управни орган, као што је Канцеларија за азил, може да буде само орган који ће суду да предложи доношење одлуке о задржавању, али никако не може бити и предлагач и онај који одлучује о предлогу.

Стога је наш предлог да Канцеларија за азил буде предлагач, а да суд за прекршаје одлучује о предлогу.

Члан 78

Предлажемо да се став 5 измени тако да гласи:

Против одлуке о ограничењу кретања може се поднети жалба *Апелационом прекршајном суду* у року од осам дана од дана уручења одлуке.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Овај предлог се надовезује на образложење измене члана 77.

Наиме, одредбом ст. 5 чл. 78 предлога Закона остало је нејасно по ком поступку ће одлучивати надлежни Виши суд онда када буде одлучивао о жалби на Решење. Ако одлуку доноси Канцеларија за азил, која поступа по Закону о општем управном поступку, онда би по жалби требало да одлучује Управни суд.

Ако је надлежност за одлучивање по жалби дата Вишем суду, поставља се питање да ли би таква одредба била у складу са чл. 23 Закона о уређењу судова, којим је прописана надлежност Виших судова:

Виши суд у првом степену:

1. суди за кривична дела за која је као главна казна предвиђена казна затвора преко десет година;
2. суди за кривична дела: против човечности и других добара заштићених међународним правом, против Војске Србије; одавање државне тајне; одавање службене тајне; кривично дело прописано законом који уређује тајност података; позивање на насилну промену уставног уређења; изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости; повреда територијалног суверенитета; удруживање ради противуставне делатности; повреда угледа Републике Србије; повреда угледа стране државе или међународне организације; прање новца; кршење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика; угрожавање безбедности ваздушног саобраћаја; убиство на мах; силовање; обљуба над немоћним лицем; обљуба злоупотребом положаја; отмица; трговина малолетним лицима ради усвојења; насилничко понашање на спортској приредби и јавном скупу; примање мита; злоупотреба положаја одговорног лица (члан 234. став 3. Кривичног законика) и кривична дела за која је посебним законом утврђена надлежност вишег суда; злоупотреба у јавним набавкама (члан 234а став 3. Кривичног законика);
3. суди у кривичном поступку према малолетним учиниоцима кривичних дела;
4. одлучује о молби за престанак мере безбедности или правне последице осуде за кривична дела из своје надлежности;
5. одлучује о захтевима за рехабилитацију;
6. одлучује о забрани растурања штампе и ширења информација средствима јавног информисања;
7. суди у грађанскоправним споровима кад вредност предмета спора омогућује изјављивање ревизије; у споровима о ауторским и сродним правима и заштити и употреби проналазака, индустријског дизајна, модела, узорака, жигова, ознака географског порекла, топографије интегрисаних кола, односно топографије полупроводничких производа и оплемењивача биљних сорти ако није надлежан други суд; у споровима

о оспоравању или утврђивању очинства и материнства; у споровима за заштиту од дискриминације и злостављања на раду; у споровима о објављивању исправке информације и одговора на информацију због повреде забране говора мржње, заштите права на приватни живот, односно права на лични запис, пропуштања објављивања информације и накнаде штете у вези са објављивањем информације;

8. суди у споровима поводом штрајка; поводом колективних уговора ако спор није решен пред арбитражом; поводом обавезног социјалног осигурања ако није надлежан други суд; поводом матичне евиденције; поводом избора и разрешења органа правних лица ако није надлежан други суд.

Виши суд у другом степену одлучује о жалбама на одлуке основних судова:

1. о мерама за обезбеђење присуства окривљеног;
2. за кривична дела за које је прописана новчана казна и казна затвора до пет година;
3. на решења у грађанскоправним споровима; на пресуде у споровима мале вредности; у извршним поступцима и поступцима обезбеђења; у ванпарничним поступцима.

Виши суд води поступак за изручење окривљених и осуђених лица, пружа међународну правну помоћ у поступцима за кривична дела из своје надлежности, извршава кривичну пресуду иностраног суда, одлучује о признању и извршењу страних судских и арбитражних одлука ако није надлежан други суд, одлучује о сукобу надлежности основних судова са свог подручја, обезбеђује и пружа помоћ и подршку сведоцима и оштећенима и врши друге послове одређене законом.

Законом се може предвидети да у одређеним врстама правних ствари поступа само одређени виши суд.

Стога сматрамо да би одлучивање у поступку по жалби на одлуку првостеног суда за прекршаје требало поверити Апелационом прекршајном суду, јер ће се на тај начин постићи хитност, законитост и благовременост поступања.

Члан 104

Сматрамо да треба изменити овај став тако да гласи:

Овај закон ступа на снагу *након 60 дана* од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Сматрамо да неће бити могуће применити овај Закон одмах након усвајања због потребе доношења подзаконских аката за примену закона.

Израду амандмана подржала је Европска унија својим програмом „Civil Society Facility“ у оквиру Инструмента за претприступну помоћ (ИПА). За садржај ове публикације одговоран је искључиво издавач, а изнети ставови не представљају нужно и ставове ЕУ.